

MILÍ PŘÁTELÉ, BRATŘI A SESTRY V KRISTU,

LÉTO V SOBĚ UKRÝVÁ MNOHO KRÁSNÝCH TAJEMSTVÍ. DNY JSOU DELŠÍ A V ZÁŘI SLUNEČNÍCH PAPERKŮ MŮŽEME DÉLE A S VELKÝM UŽITKEM HLEDĚT NA KRÁSU PŘÍRODY. JE KRÁSNÁ A ODRAŽÍ SE V NÍ VELIKOST, SLÁVA A MOC BOŽÍ LÁSKY.

LÉTO JE TAKÉ ČAS K ZOTAVENÍ A DOBOU PRÁZDNIN. DOSPĚLÍ PROŽÍVAJÍ ZASLOUŽENOU DOVOLENOU A DĚTI SE RADUJÍ Z DVOU MĚSÍCŮ PRÁZDNIN. PŘEJI VŠEM, ABY VYUŽILI TYTO CHVÍLE ODPOČINKU S UŽITKEM PRO TĚLO I PRO DUŠI.

VY, DRAZÍ PŘÁTELÉ, PROŽÍVÁTE LÉTO BEZ NÁROČNÉHO CESTOVÁNÍ. JSTE ODKÁZÁNI NA POMOC NEJBLIŽŠÍCH A RÁDI SI VYSLECHNETE JEJICH VYPRÁVĚNÍ O TOM, JAK PROŽÍVALI DOVOLENOU NEBO PRÁZDNINY. ALE I VÁM JE V TYTO DNY DOPŘÁNO RADOVAT SE NAD KRÁSOU, KTEROU NÁM BŮH V DÍLE STVOŘENÍ NABÍZÍ. K TOMUTO POZNÁNÍ MŮŽE ČLOVĚK DOJÍT, I KDYŽ NEJEDE DO ZAHRANIČÍ A ZŮSTÁVÁ TAM, KDE ŽIJE SVŮJ ŽIVOT, KDE SE MODLÍ, OBĚTUJE SE A SDÍLÍ S NEJBLIŽŠÍMI NÁROČNÝ ÚDĚL SVÉHO ŽIVOTA. BŮH SVÉ VĚRNÉ NEOPOUŠTÍ. ZAHRNUJE JE SVOU PŘÍZNÍ, DOBROTOU A POŽEHNÁNÍM. JEHO OTCOVSKÁ NÁRUČ JE OTEVŘENÁ PRO KAŽDÉHO. KAŽDÝ ČLOVĚK MŮŽE V JEHO BLÍZKOSTI ZAKOUSHET RADOST Z PŘIJETÍ JEHO ODPUŠTĚNÍ A MILOSRDNÉ LÁSKY.

TOTO VÁM ZE SRDCE PŘEJE A VYPROŠUJE

VÁŠ BISKUP + JOSEF

Sestry a bratři,

jedna pohádka vypráví o poutníkovi, který zabloudil v lese, až přišel k rozvodněnému potoku. Byl hladový a unavený, takže usedl na břehu a plný beznaděje hleděl do valící se vody. Tu se jeho ramene dotkla shrbená stařena a řekla: „Když mě přeneš na druhý břeh, najdeš tam krásné ovoce, které tě posílí, takže zapomeneš na všechen smutek.“ Poutník jí sice nevěřil, ale slitoval se nad ní, vzal ji na záda a vlezl do vody. Zpočátku cítil velkou tíhu a myslel si, že se i se stařenou utopí. Ale když udělal pár kroků, najednou se mu šlo stále lehčeji, takže se snadno dostal na břeh. Když se ohlédl, stařena zmizela, a místo ní se před ním objevila prosluněná krajina, prostřený stůl plný lahůdek a chutného pití. Takže se posilnil a snadno pokračoval v cestě. My jsme také poutníky, jdeme často obtíženi starostmi, stářím, nemocí a neklidem doby, ale nejsme sami: provází nás Ten, který stále znovu opakuje, že je s námi po všechny dny. Např. apoštol Pavel nebyl tělesně silný, ani zdraví neměl pevné, ale jeho víra posilovala chatrné tělo, a když prosil Pána, aby ho zbavil „ostnu těla“, slyšel odpověď, že mu stačí Boží milost. Na nic už tedy nedbal a dál neohroženě hlásal radostnou zvěst evangelia. Tajemství vytrvalosti vyjádřil krátce: „Všechno mohu v tom, který mi dává sílu.“ Nikdo nemá v sobě potřebnou energii, která by mu umožnila zvítězit nad beznadějí a zoufalstvím, ať mají jakýkoli původ, ať jde o nemoc, která upoutá na lůžko nebo odsoudí k bolestné samotě, nebo o slabost jakéhokoli druhu. Víra nám na příkladu Pavla a mnoha jiných říká, že Bůh začíná jednat tam, kde končí lidské síly. Teprve když vložíme svou plnou důvěru do Boží ruky, dokážeme projít každou potopou a odhodit

původně těžký kámen nejistoty, bolesti a beznaděje. Všude kolem se potulují temné stíny zla, které nás hrozí zaplavit a jež nepřekonáme jen sami. Pouze víra spojená s nadějí, která přenáší hory a vzhlíží k milosrdnému Otci, projasní naši duši, naplní nás novou důvěrou a připomene Ježíšova slova: „Já jsem přemohl svět!“ Dokazuje to jeho golgotská oběť a slavné vzkříšení, jehož stále znovu vítězí síla je připravena pomoci každému, kdo v něho silně věří a zvolil si ho za průvodce svého třeba nelehkého života. Nepochybujme tedy ani ve chvílích slabostí a potíží, ale s krajní důvěrou vložme svou ruku do probodené, ale vítězné pravice Božího Syna, našeho přítele a bratra.

To vám i sobě přeje a vyprošuje

P. Miloslav Fiala OPraem.

Zprávy z diecéze

V Senátu představili sochu sv. Anežky, která bude darována papeži

V polovině června byla v Senátu představena jeho místopředsedkyní Miluší Horskou plastika české světice Anežky, která bude zprvu putovat Českem a v září bude předána papeži Františkovi jako dar českého státu k Svatému roku milosrdenství. Sochu vytvořili studenti hořické průmyslovky. *„Socha má být symbolem odpovědnosti mocných vůči bezmocným. Takový byl i život Anežky Přemyslovny, která využila svou moc pro pomoc bezmocným. Svátá Anežka je tedy nejen symbolem české státnosti, ale chápu ji též jako symbol odpovědnosti státu vůči nemocným, starým, sociálně slabým, vyloučeným, a v neposlední řadě jako symbol milosrdenství,“* uvedla Miluše Horská, která dar iniciovala svým zájmem nejen o tuto českou světici, ale i o dialog státu a církvi. Při slavnosti promluvil rovněž prorektor Univerzity Karlovy Jan Royt a farář pražské akademické farnosti Tomáš Halík. Jan Royt přiblížil světici z historického hlediska. Představil též symboliku pískovcové sochy. *„Tato socha zosobňuje soustředění a modlitbu. Zosobňuje to, že Anežka byla věrná Nejsvětější Trojici, neboť socha je vybudována na půdorysu trojúhelníku. Za věrnost Boží Trojici a věrnost této zemi musíme vzdát Anežce tu nejvyšší úctu. Je to jedna z největších žen naší historie,“* řekl. Tomáš Halík zdůraznil úlohu svaté Anežky v českých dějinách a zejména při Sametové revoluci, která začala pět dní po Anežčině svatořečení. *„V tom, že se nejednalo o revoluci hněvu a odplaty, nýbrž že měla sametový charakter, jsem cítil Anežčinu ruku,“* řekl. S parafrází na slova, která napsal Václav Havel krátce před svou smrtí, Halík uvedl: *„Anežka drží nad námi svou ruku. Držte se jí také, budeme to potřebovat.“* V červenci bude socha k vidění v rámci Dnů lidí dobré vůle na Velehradě, a poté poputuje do kostelů českých diecézí. Následně bude 10. září 2016 předána jako dar českého státu a Královéhradeckého kraje papeži Františkovi. Umístěna bude v zahradě papežského letního sídla v Castel Gandolfu. Sochu z vyhnánovského pískovce vyrobili za pět týdnů čtyři studenti školy podle návrhu někdejší studentky Aleny Kubcové z roku 2012. Je již třetí skulpturou tohoto typu. První dvě jsou umístěny v Myštěvsi a v Pavlově. Socha pro papeže je 160 centimetrů vysoká, podstavec na výšku měří 32 centimetrů. I s podstavcem váží zhruba 300 kilogramů.

Noc kostelů v Hradci Králové

Program Noci v kostelů byl v sedmi královéhradeckých kostelích velmi pestrý. Šlo například o zajímavé komentované prohlídky chrámů, velkého úspěchu se dočkaly koncerty v kostele Nanebevzetí Panny Marie na Velkém náměstí v rámci festivalu Sborové slavnosti. Vokály, které doslova chvílemi bouřily lodí kostela, nemohly nechat nikoho nezúčastněným. Samozřejmě, že v každém ze sedmi svatostánků zněly tóny duchovních skladeb, umocňované především silou varhan, a nutily člověka k zamyšlení. Lidé se usmívali a především spolu komunikovali. A o to při noci kostelů jde. Být spolu, prožít ve společenství často neznámých lidí cosi, co se i špatně definuje, ale po čem bytostně toužíme – nebýt osamělými! Motto letošního ročníku „*Jeho brány zůstanou ve dne otevřené, noc už tam nebude.*“ tedy bylo prožité naplno.

Biskup Jan předal maturitní vysvědčení

Slavnostní předávání maturitních vysvědčení studentům Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína se konalo ve středu 25. května 2016 v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Hradci Králové. Vysvědčení převzalo devadesát čerstvých absolventů za přítomnosti diecézního biskupa Jana Vokála, jenž nejen vedl bohoslužbu slova, ale zároveň byl i jedním z prvních gratulantů. Dalšími předávajícími byli ředitel školy Jiří Vojáček, spirituál školy Vojtěch Brož a třídní učitelé jednotlivých tříd (Blanka Langerová, Přemysl Volek a Marie Kovářičková).

Řada studentů si kromě maturitních vysvědčení odnesla také mimořádná ocenění za vynikající studijní výsledky po celou dobu studia, reprezentaci školy v nejrůznějších soutěžích či získání mezinárodních jazykových certifikátů. Devět studentů z rukou pana biskupa obdrželo také mimořádnou pochvalu za aktivní práci pro církve (ministrantská či varhanická služba ve farnostech, pořádání křesťanských táborů pro děti apod.).

Videoposelství papeže Františka u příležitosti cesty do Arménie (23. 6. 2016)

Vatikán. Svatý otec František prostřednictvím zvláštního videoposelství pozdravil obyvatele Arménie, která byla cílem jeho červnové zahraniční cesty.

Drazí bratři a sestry.

Za několik dní budu – ke své radosti – mezi vámi v Arménii. Již nyní vás vyzývám, abyste se modlili za tuto apoštolskou cestu.

S Boží pomocí k vám přicházím, abych vykonal „návštěvu první křesťanské země“, jak vypovídá motto cesty. Přicházím jako poutník v tomto Svatém roce, abych čerpal ze starobylé moudrosti vašeho národa a napojil se z pramenů vaší víry, skálopevné jako vaše slavné kříže vytesané do kamene.

Přicházím do mystických arménských výšin jako váš bratr, kterého pohání touha spatřit vaše tváře, modlit se spolu s vámi a sdílet dar přátelství. Vaše dějiny a osudy vašeho milovaného lidu ve mně vzbuzují obdiv a bolest – obdiv, protože jste v Ježíšově

kříži a svém nadání nacházeli sílu, jak se opětovně pozdvihnout, a to i z jednoho z nejstrašnějších utrpení, jaké kdy lidstvo pamatuje. Bolest kvůli tragédiím, které na svém těle prožívali vaši otcové.

Nedovolme bolestným vzpomínkám, aby se zmocnily našeho srdce, a nevzdávejme se ani tváří tvář opakovaným útokům zla. Jednejme spíše jako Noe, který po potopě neúnavně hleděl na nebe a vícekrát vypustil holubici, až se k němu vrátila s čerstvým listem olivy (Gn 8,11) – bylo to znamení, že život mohl opětovně začít a naděje se měla obrodit.

Přeji si k vám přijít jako služebník evangelia a posel pokoje, abych podpořil veškeré úsilí na cestě k míru a sdílel naše kroky na stezce smíření, které vede ke zrodu naděje.

Ať velcí světci vašeho národa, zejména učitel církve Řehoř z Nareku, žehnají našemu setkání, které toužebně očekávám. Zejména očekávám, že opětovně obejmou svého bratra Karekina, abychom společně dodali nový vzlet naší cestě k plné jednotě.

V minulém roce jste z různých zemí přijeli do Říma a všichni společně jsme se modlili u hrobu sv. Petra. Nyní přicházím do vaší požehnané země, abychom posílili naše společenství, pokračovali na cestě smíření a dávali se prodchnout nadějí.

Děkuji a brzy na shledanou! Tsdesutiun!

Zakončil papež František videoposelství určené arménskému národu před odletem do Jerevanu.

Františkova pocta Benediktu XVI.: Učí nás „teologii na kolenou“ (22. 6. 2016)

Vatikán. V úterý 28. června se emeritní a úřadující papež opět setkali na veřejnosti, aby si v Klementinském sále Apoštolského paláce slavnostně připomněli 65 let kněžství Josepha Ratzingera. Pro emeritního papeže (ale také pro jeho nástupce) byl připraven zvláštní dar – první svazek nové ediční řady italského nakladatelství *Cantagalli*, věnovaný kněžství (*Insegnare e imparare l'amore di Dio*). Kniha vychází současně v pěti dalších jazycích (anglicky, německy, francouzsky, polsky a španělsky) v jiných zahraničních nakladatelstvích. Shromažďuje výběr ze spisů, promluv a homilií, kterými se Joseph Ratzinger obracel právě ke kněžím. Ediční projekt, za kterým stojí profesor Pierluca Azzaro a otec Carlos Granados, bude pokračovat dalšími šesti svazky na téma „věda a víra“, „Evropa“, „kreativní menšiny“, „politika a víra“, „univerzita“ a „eucharistie“. Přestože byly úryvky z Ratzingerova díla vybrány s ohledem na širokou veřejnost, v každé knize bude zařazen odborný úvod, kterého se v prvním svazku zhostil prefekt Kongregace pro nauku víry a editor souborného díla Benedikta XVI., kardinál Gerhard Ludwig Müller.

Předmluvu k dárkovému svazku napsal papež František. Je významná nikoli pouze tím, že je to poprvé, kdy papež Bergoglio v psané podobě uvažuje o svém předchůdci. Důležitý je rovněž obsah, kterým papež „z konce světa“ vyslovuje poctu „papeži teologovi“. Papež František, který je často příliš spěšně vykreslován jako revolucionář na teologickém poli, tímto textem potvrzuje to, co o sobě vždy tvrdil – tedy že je „synem církve“, který sice hledá nové a zároveň srozumitelné cesty předávání evangelního poselství, aniž by však zapomínal na jeho základy a moudrost. Jak připomíná ve svém úvodu kardinál Müller, papež František

bezesporu považuje Benedikta XVI. za teologického velikána – nejenom kvůli jeho vzdělání, ale zejména kvůli umění pokleknout. A proto ve své předmluvě neváhá mluvit o svém předchůdci slovy Hanse Urs von Balthasara jako o „teologovi na kolenou“.

zprávy jsou převzaty z diecézního webu a <http://www.radiovaticana.cz>

Za koho mě lidé pokládají...

Jsou otázky, na které odpovíme rychle, snadno a máme přitom pocit, že naše odpověď je i vyčerpávající. Nemusíme už k ní nic přidávat. Na jiné otázky hledáme odpověď pracně a dlouho a nejsme si jisti jejich úplností. Život nám připravuje i takové otázky, k nimž přistupujeme s rozpaky a nevíme si s nimi rady. Existují ale i takové, které se rodí v naší mysli, a máme k nim úctu. Přesahují lidskou chápavost. Jsme však rádi, že se takovými otázkami můžeme zabývat. Působí radost, i když jsou plné tajemství a vzbuzují v člověku posvátnou bázeň.

Nejen Ježíšovi posluchači kladli otázky. Ježíš sám se jich často i ptal. Kladl jim otázky, aby jeho slova ještě víc rezonovala v člověku a provokovala ho k dalším otázkám. „Za koho mě pokládáte vy?“ Otázka, která neměla jen prověřit, jak na tom Kristus u svých nejbližších spolupracovníků je. Dotýkala se důvěry apoštolů v Ježíše a zároveň i pevnosti jejich rozhodnutí pro své povolání. Především však šlo o pravdivost a víru. „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha.“ Tuto Petrovu odpověď Ježíš přijímá, nekomentuje ji a ani ji neopravuje. Doplnuje ji pouze příslibem, který završuje a potvrzuje smysl jeho poslání. „Ty jsi Petr, skála, a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou.“

Kdo je Ježíš? Otázka, na niž nelze dát vyčerpávající odpověď. Kdo přijal Krista do svého života, kdo žije z jeho slov a následuje jeho příklad, kdo se odváží na něj i spolehnout, nebude s odpovědí hotov do konce života. Otázka, kdo je Ježíš, ho bude stále provázet a motivovat i k nejdůležitějším rozhodnutím. Její význam se nedá zvážit na vahách lidské spravedlnosti a logiky světa. Jsou v ní přítomny dokonce i všechna paradoxy křesťanské víry.

Člověk má před touto otázkou „kdo je pro mě Ježíš“ posvátnou bázeň. Zároveň po ní nepřestává toužit. Jakoby si přál na ni odpovídat stále. Odpověď na ni mu dává nové světlo pro události jeho života a to i pro takové, jako je utrpení, bolest a smrt. Je to otázka, v níž jsou všechny ostatní otázky přítomny a také uspokojivě zodpovězeny.

Ve víře v Ježíše – Božího Syna – jsou přítomny několika tisícileté dějiny Starého zákona. Setkáváme se v nich nejen s předobrazy Krista – Mesiáše. Nejsilněji však o něm hovoří touha mnoha generací, které spatřovaly smysl své existence v příchodu Spasitele. Tato touha po Vykupiteli byla hybnou silou života celého národa. Byla i nadějí v nejtěžších zkouškách, které přicházely.

Dvoutisíciletá tradice křesťanské víry potvrzuje, že tato touha byla i oprávněná. Splnila se. Spisovatel Chesterton v knize Ortodoxie píše: „Křesťanství zdaleka nenáleželo dobám temna. Ale v dobách temna bylo jedinou stezkou, která temná nebyla. Byl to zářivý most spojující civilizace.“

Kristus od každého žádá víru, že On je ten, kdo je pro každého „Cesta, Pravda a Život“. Cesta jediná a bezpečná. Pravda, která nezná alternativu a Život, který má v sobě už tady na světě Božskou plnost.

Mons. Josef Socha

Následující texty věnujeme sestře Mladě (Heleně) Kozlové. Zaslouží si to, protože jako sekretářka arcibiskupa Karla Otčenáška byla iniciátorkou Dopisů nemocných. Navazujeme tak na její odkaz a jsme rádi, že její iniciativa pokračuje. Sestra Mlada byla pohřbena v dubnu 2016 v blízkosti kláštera v Rokoli, kde prožívala závěr svého řeholního života.

Drazí nemocní,

určitě i vás jako blesk zasáhla zpráva o smrti sestry Mlady, kterou jste všichni dobře znali a po spoustu let očekávali její články, protože to ona byla „hybným motorem“ Dopisů. Když jsem se s ní naposled na Zelený čtvrtek setkala, přiběhla jako čiperka, chodítko zaparkovala u dveří a během hovoru s tím svým jemným úsměvem a stále šibalskými jiskřičkami v očích řekla, že je připravena odejít. Jen jsme nečekali, že to bude až tak brzy. Mnozí z nás ji znali ještě z doby, kdy vedla skautské oddíly, z jejího civilního zaměstnání nebo z jejích začátků na biskupství. Někteří si pamatují, jak organizovala přednášky pro mladé o životním povolání nebo předmanželské čistotě, další jste četli její knihy, kde se věnovala životu s Pannou Marií, kterou velmi ctíla a milovala. Kolikrát jen za život tak jako Ona řekla Bohu své „Staň se“. Naposled tak učinila v neděli 17. dubna.

Musím se přiznat, že jsem snad ještě nezažila tak zcela zvláštní, neobvyklou zádušní mši, které se účastnili převážně zástupci schönstattské rodiny. Kaple byla tak plná, že sestry musely otevřít dveře do chodby – ano, to se občas stane, že se pohřbu milovaného člověka účastní hodně lidí. Záplava bílých květin na rakvi, to byl odraz jejího pozemského života – i potud bylo všechno v pořádku. Ale i když jsme byli všichni smutní, nikomu nechyběl beznadějný pláč lidí, kterým smrtí všechno končí, protože pro ni smrt znamenala návrat domů. Protože zatímco my jen věříme, sestra Mlada už ví...

No, nebudu vám vyprávět o tom, jak nás Mons. Socha rozesmál, ale mám pro vás pár milých vzpomínek, protože pro nás, kteří ještě zůstáváme, jsou hezké vzpomínky moc důležité.

»Je to už strašně dávno, skoro padesát roků. Vlastně vůbec nevím, kde ten tábor stál, jen si pamatuju, že to byli skauti a vlčata, jenomže já zatím nebyla to ani to. Naši vedoucí, bylo jich

tam víc, ale já si pamatuju jenom tetu Helu (směla jsem jí říkat teto, právě proto, že jsem nebyla ještě ani světluška a krom toho většina z nás ani netušila, že je vlastně řádová sestra), která mi utkvěla v hlavě nejvíc tím, že se pořád usmívala. Měla jsem mít poprvé noční hlídku od půlnoci. To byl čas, na který se všichni těšili, ale my malí se i báli, protože půlnoc, to byla hodina duchů. Bylo naší povinností obcházet celý tábor, dokonce i za kuchyňský stan, kde byla opravdu už hodně tma. A právě chvíli po půlnoci se objevila teta, že se vzbudila a nemůže usnout. Skoro celou hodinu s námi hlídkovala, obešly jsme všechny temné body a tím mě ubezpečila, že se duchů fakt bát nemusím. Možná ji to nikdy nenapadlo, ale od té doby nemám z půlnoci vůbec strach. A ještě se mi vybavuje vzpomínka na jediný okamžik, kdy jí zmizel úsměv z tváře. Jednu neděli šli všichni na výlet, já s jednou starší skautkou jsem zůstala v táboře, protože jsem měla spálenou nohu a daleko bych nedošla. Kdesi nad námi tábořili pionýři a právě tuhle neděli se rozhodli uspořádat karneval a „pocít“ náš tábor návštěvou. Uspořádali (pro ně velice legrační) Křížovou cestu, zmalovaný vedoucí nesl kříž... Zklamaně odešli z vyliďněného tábora. Ale když se večer vrátili naši a my jim to vyprávěly, tenkrát Hela vyloženě zesmutněla a jen řekla: musíme jim to odpustit, nevědí, co dělají... Tetu Helu jsem v pozdějších letech už viděla jen párkrát, protože pak se doba opět změnila, ale vždycky se usmívala... Jsem šťastná, že jsem ji znala...«

A jiná vzpomínka? »Doma jsem vídala jen mamku s růžencem v ruce, ale teta mi ukázala úplně jiný rozměr modlitby. U ní jsem pochytila základy. Už tehdy měla v pokoji schönstattskou svatyňku. Každý večer sundávala z krku řetízek s medailkou, kterou políbila a ráno si ji zase připjala. Nikdy jsem ji neviděla ani neslyšela na něco naříkat. Ona byla jediná, kdo mě přijal i přes moje nedostatky.« »Teta Hela? Byla dost praktická, ve všem měla perfektní pořádek. I knížky, kterých měla víc než všeho ostatního, měla srovnané podle systému a věděla přesně, kterou kde má. Jednou o víkendu mi hlídala děti. Nikdy v životě jsem neměla tak uklizenou kuchyni, jako když mi tam dva dny hospodařila.«

Drazí nemocní, vzpomínek by se dalo najít na celou knihu. Knihy se skládají ze slov a slova tvoří jazyk. Jazyk se vyvíjí a některá slova ze slovníku čas od času zmizí, jindy se zase objeví nová. A zrovna jsem zaslechla jedno, u kterého by byla veliká škoda, kdyby zaniklo. Hodilo se k sestře Mladě. Byla „vysokozátěžový“ křesťan, který miloval, a láska jí pomáhala v cestě vpřed. Předešla nás na cestě domů a nám nezbyvá než se ze všech sil snažit, abychom se s ní zase jednou setkali.

Marie

Otec Fiala, známý z našich úvodních meditací, se dlouho znal se sestrou Mladou. Požádal jsem ho, aby zavzpomínal a přiblížil nám tuto řeholnici z let, které sám prožíval jako přípravu na své kněžství. Právě v tom měli oba cestu podobnou. Oběma se nakonec podařilo dosáhnout toho, po čem i v době náboženské nesvobody nepřestali toužit.

Milý otče, v dubnu zemřela sestra Mlada. Z vyprávění vím, že jste se znali z dřívějších let, a tak bych Tě rád požádal o krátkou vzpomínku na tato léta, která měla jistě velký vliv na Tvé i její povolání.

Žili jsme sice pod velkým tlakem pošetilé nadvlády lži, ale velkou pomocí byly malé skupiny věřících, skryté před slídivým zrakem totality. Probírali jsme v nich Písmo, něco ze základů

teologie, společně jsme se modlili, a přátelský duch vzájemné důvěry pomáhal unést potíže „dne i horka“. Scházeli jsme se po bytech a v jedné pohostinné, nebojácné faře. Objevovali jsme smysl a sílu duchovního života, občas přišel mezi nás kněz; jeden z odvážných vedl v Krkonoších putovní exercicie. Zúčastnila se jich i Hela Kozlová. Podobnou zkušenost s malými, dělnými skupinami v rámci farnosti, které posilují víru v dnešní neklidné době, doporučuji i dnes.

Sestra Mlada se stala řeholnicí v době hluboké totality. Činnost řeholních komunit se musela dít ve skrytosti a někdy i s velkým rizikem. Můžeš se i ze své zkušenosti s odstupem času k této době vyjádřit a sdělit nám, jaké nám věřícím kněžím a řeholníkům tento čas přes všechna rizika a zákazy nabízel možnosti k apoštolské práci?

Totalita omezila možnosti veřejného působení na minimum a donutila nás soustředit se na podstatné, co tvoří páteř kněžského a řeholního života. Vyžadovalo to mít pevný vnitřní řád a věnovat hodně času modlitbě a meditaci, a vzdělávat se, číst odbornou literaturu; nové knihy prakticky nevycházely, ale hodně věcí se našlo ve farních knihovnách, a z NDR jsme získávali řadu novinek. A hodně pomáhalo vzájemné přátelství mezi kněžími, proti němuž byl státní dozor bezmocný. Naše zkušenost z té doby, že Bůh je mocnější než zloba režimu, je neocenitelná, a pomáhá neztratit orientaci na podstatné věci i dnes.

Uvázla v Tvé paměti nějaká živá vzpomínka na sestru Mladu?

Pro sestru Mladu byla charakteristická mariánská zbožnost. Ona to byla, která v naší (utajené) skupince zavedla modlitbu desátku růžence jako zbraň proti strachu. Jednou, pod dojmem trochu delšího výslechu u řvoucího estébáka, jsem se jí zeptal, z čeho ona čerpá sílu. Odpověděla: Od nebeské Matky. To ji zřejmě také, kromě jiných podnětů, přivedlo do společenství sester Otce Kentenicha, kde vnitřně zakotvila a díky snaze o opravdovost vyzařovala klid a štěstí.

Sestra Mlada až téměř do své smrti trávila mnoho hodin u počítače a snažila se předávat našim nemocným své životní zkušenosti i zkušenosti života s Bohem. Tato služba obohacovala její život a především působila radost. Její slova měla zvlášť osobitý ráz a snažila se vstoupit svými povzbuzujícími slovy do náročnosti života našich seniorů. Co naši nemocní nejvíc potřebují a jak mohou i ve svém stáří přispívat k životu církve a apoštolské práci těch, kteří usilují o novou evangelizaci?

Z vlastní zkušenosti vím, že každý nemocný, mladý i senior, potřebuje pochopení pro svou situaci a účast okolí, ať doma nebo v nemocnici. Osamocení a vědomí nepotřebnosti jen zhoršují stav člověka, a je smutné, že se s tím setkáváme při návštěvách potřebných bratří a sester nejen v ústavech, ale bohužel i v některých rodinách. Nemocniční kaplani se sice snaží, ale nemohou být u pacienta stále, takže zvláště citliví lidé mají ve tváři vepsán smutek a beznaděj. Církve usiluje o novou, hlubší a všestrannější evangelizaci, aby zachránila mravně rozvrácený svět, a k tomu je třeba spolupráce všech věřících, tedy i nemocných a seniorů. Nikdo není z tohoto apoštolátu vyřazen, takže i se čtenáři Dopisů naši biskupové a s nimi celá církev počítají. Každé slovo modlitby, sebemenší oběť a úmysl podle svých možností pomoci mají velkou cenu, kterou odmění Boží všemocná láska.

Naši nemocní Tě znají z pravidelných úvodních zamyšlení, jsou za ně vděční. Povzbuď je, prosím, i Ty tím, jak Ty sám prožíváš radosti i trampoty stáří a co je pro Tebe na začátku každého nového dne ujištěním, že stojí za to být člověkem i ve stáří.

Pomáhá nemyslet příliš na sebe a na osobní problémy, nelitovat se, nepočítat léta, ale hlavně ráno pozdravit Pána a poprosit o pomoc a ochranu pro nastávající den. Dát se mu vědomě k dispozici a snažit se zakoušet jeho přítomnost co nejčastěji. I když tělo chátrá, vnitřní život může být o to bohatší, pokud se snažíme vnímat Boží přítomnost a bojujeme proti všem formám malomyslnosti. Bůh potřebuje každého z nás, to si často opakujeme. A snažme se mít dostatek

dobrých podnětů, které naplní nitro a zaženou nudu. Vnímejme citlivě okolí, třeba někdo vedle nás potřebuje naši zkušenost, účast, povzbuzení, překonání pocitu vnitřní pouště. Uplatňujme dar, který jsme dostali ve víře a naději v dobrotivého Otce, a nenechávejme si ho pro sebe, ale vhodným způsobem rozdávejme dál. Potřebných lidí kolem nás je víc než si někdy myslíme. Pán nám pak bude žehnat a přátelsky pomáhat. Můžeme si přát něco lepšího?

rozhovor vedl Mons. Josef Socha

Vzpomínka In memoriam

„Vzpomínky rozteskňují, ale jsou i povzbuzením.“ Po smrti sestry Mlady si tento výrok víc uvědomujeme. Jejím odchodem k Pánu začíná mluvit i to, co dosud mlčelo. Nepřemýšleli jsme o ní tak a tolik, jako po její smrti. Příklad jejího života totiž neztrácí na své síle. Je živý a promlouvá z něj i křesťanská naděje.

Kdo znal sestru Mladu a setkával se s ní, ať už osobně nebo prostřednictvím Dopisů nemocným či jinak, si na ni zavzpomínal sám a po svém. Tolikrát jsem s ní hovořil o pastorači seniorů a nemocných. Vždy mi říkávala: „Lidé mají rádi, když i za psaným slovem zachytí osobní kontakt.“ Sestře Mladě nešlo o to, aby něco pěkného napsala a bylo to zajímavé. Zdálo se mi, že když seděla u počítače a přemýšlela, co a jak napsat, měla své čtenáře „živě před očima“. Mnohé znala osobně. Byla přes letitou korespondenci s nimi vtažena do radostí i bolestí jejich životních příběhů. To jí pomáhalo být jim nablízku i přes někdy velkou vzdálenost. Tento osobní kontakt s tolika lidmi v diecézi, v Čechách i na Moravě, ale i v zahraničí, ji nejen inspiroval, ale pomáhal jí překonávat její osobní trampoty a dával jí sílu zapomenout na zdravotní obtíže.

Když se zamyslíme nad charismaty sestry Mlady, poznáváme, že jich bylo hodně. Uměla mluvit i mlčet. Dovedla zajímavě psát i poutavě hovořit. Byla ráda s lidmi, ale vyhledávala samotu a nebála se jí. Měla odvalu přemýšlet o pravdách evangelia a byla vděčná i za to, že mohla v tiché adoraci oslavovat Boha a nalézat sebe sama v pravdě a lásce. Neoddělovala věci duchovní od každodenních povinností, které se v pracovním rytmu stále opakují. Mariánská spiritualita byla sestře Mladě programem i světlem.

Sotva si sestra Mlada dovedla představit, že nejdelší a možná i nejplodnější část svého řeholního zasvěcení prožije v biskupské rezidenci jako osobní sekretářka arcibiskupa Otčenáška. Už téměř v důchodovém věku začínala pracovat po roce 1989 na obnově života církve po čtyřiceti letech náboženské nesvobody. Se svými spolupracovníky se podílela nemalou měrou na znovuoživení všech aktivit, které patří k jejímu společenství. Prožívala tuto službu s plným nasazením svých sil. Využívala při tom svých zkušeností a kontaktů z let předcházejících. V blízkosti služby diecézního biskupa nahlédla do života církve hodně zblízka. Viděla její potřeby pohledem současného světa a přispěla k tomu, že se v poměrně krátkém čase podařilo mnoho věcí. S pomocí zahraničních přátel z Rakouska, Švýcarska a sousedního Německa jsme „doháněli“ to, co nám chybělo celou totalitu.

Nebyla to jednoduchá služba. Vyžadovala moudrost, pečlivost, rozvážnost, vytrvalost, pokoru, ochotu i poslušnost. Po smrti Mons. Otčenáška odešla se spolusestrami do klášterního ticha její

mateřské řehole Schönstattských sester do Rokole. I tam žila aktivitami potřeb církve a provázela je modlitbou i nemalými oběťmi. Neztrácela svůj křesťanský optimismus a starost o život církve v překotných dobách na přelomu 20. a 21. století. V tichu modlitby před svatostánkem pronikala do tajemství Božích pravd i svého života. Procházela v duchu živé víry svou dosavadní činnost a byla vděčná za to, že jí Bůh dopřál být tak blízko pramene, z něhož skrze církvev do světa vyvěrá bohatství Kristovy lásky, milosrdenství a příslib věčného života.

Věřím, že v hodině umírání našla v Kristu toho, který jí byl oporou celý život. V hodinách umírání, které je pro každého náročné, jí Bůh dopřával své mimořádné přízně. Odcházela z tohoto světa s vědomím, že co bylo vykonáno v pravdě a lásce, zůstává trvalým majetkem života církve, a že události lidského života jsou vepsány do tajemství Ježíšova Nejsvětějšího Srdce. Mnohokrát slyšela Ježíšův příslib, že On je Cesta, Pravda a Život. Právě v hodině smrti se tento Ježíšův příslib naplňuje.

Vděčně budeme vzpomínat na to, čím nám sestra Mlada pomáhala nést náročnosti života s větší důvěrou, pokorou, vděčností a s jasným výhledem do společenství církve vítězné, kde je náš společný domov.

JS

Hradec Králové žil v těchto dnech vzpomínkami na tragické události bitvy na Chlumu v roce 1866. Nešlo o slavení tohoto jubilea, ale o tichou vzpomínku na oběti bolestného konfliktu, který historie považuje za největší na českém území. Byli jsme rádi, že pořadatelé mýněného smutného výročí zařadili do programu i bohoslužbu v katedrále Svatého Ducha, kterou sloužil diecézní biskup Mons. Jan Vokál. Den poté – 3. července – celebrou vzpomínkovou bohoslužbu v kostelíku na Chlumu pražský arcibiskup Dominika kardinál Duka. Zamýšlet se nad touto událostí není snadné. Je třeba ji vidět pohledem evangelia a jeho poselství, které je poselstvím života i po smrti a které vnáší do této tragické události světlo naděje. V tomto smyslu je napsáno následující zamyšlení.

Zamyšlení k výročí bitvy u Hradce Králové 1866

Dějiny mají ve svých událostech i takové, které zůstávají v povědomí jako bolestná vzpomínka. Nelze skrýt nevypověditelnou trýzeň při pohledu na válečné konflikty. Poslední výkřik smrtelně zraněného vojáka je vždy velkou výčitkou a obviněním. Kdo je odpovědný za nemilosrdné bitvy, které se nedají jen tak snadno ospravedlnit? Jakým přínosem jsou pro lidstvo? Otázky se kupí jedna za druhou. Už tolikrát se člověk zamýšlel nad těmito tragickými etapami historie světa a nemůže najít správné slovo na jejich obhajobu. Kolik komentářů, tolik pohledů. Převažuje názor, že jen zbraň je nezbytnou výzbrojí k řešení závažných problémů mezi civilizacemi, národy, společenstvími i mezi jednotlivci. Je tento fenomén znamením pokroku anebo úpadku? Má lidstvo k dispozici ještě jiné prostředky, kterými se dá zajistit pokoj a mír jinak, než zbrojením, válečnými střety, v nichž dochází k likvidaci nepřítele a kde vítězí mentalita kdo z koho?

I když nás dělí od bojů na Chlumu 150 let, nelze tuto dějinnou tragédii přejít mlčením. Nestačí ani jen historická vzpomínka. Rozkazy generálů ke zteči, jejich odpovědnost za desetitisíce

mrtvých a raněných nemůže zůstat jen jako příležitost k zamyšlení. Poslední výstřel při této bitvě neznamenal totiž kapitulaci poražených a konec nepřátelství. Výsledek bitvy u Hradce Králové v roce 1866 a její doznění bolestně poznamenal konec 19. a celé 20. století. Při pohledu na mrtvolné ticho mnoha obětí této války na Chlumu zůstane dodnes bez odpovědi, kdyby i do této konkrétní problematiky vítězů i poražených nezaznělo Kristovo evangelium. Lidská diplomacie se jen tak snadno nevypořádá se hřbitovem, ve který se 3. 7. 1866 proměnilo u Hradce Králové chlumské návrší. Uvázli bychom jen ve velkém utrpení a smrti tolika nevinných otců rodin, manželů, mladých a schopných mužů ve zvláštní spravedlnosti. Můžeme ji nazvat pragmatickou spravedlností. Ta totiž postrádá milosrdenství, odpuštění, úctu, respekt, trpělivost, pokoru, vděčnost, lásku a rozhodnutí v takových „masakrech“ nepokračovat.

V Bibli, v listu sv. Jakuba ve čtvrté kapitole se začíná otázkou: „Z čeho vznikají války, z čeho boje mezi vámi? Jen z vašich žádostí, které bojují ve vašich údech. Žádáte, ale nemáte. Zabíjíte a nenávidíte, a přesto nemůžete dosáhnout ničeho. Bojujete a válčíte, ale nic nemáte.“ (Jak 4,1-2)

Válka je vždy znamením toho, že se z lidské mysli i srdce vytratil smysl pro pravdu a spravedlnost, lásku a úctu k daru života. K ochromení těchto hodnot dochází dávno před prvním výstřelem. Mnoho velkých plánů, ideálů, vizí a vztahů ke krásám světa je ve válce převáženo laciným populizmem. Touha po odvetě a nezkrotné běsnění vyrovnat se jen po lidsku s protivníkem, bez respektu a úcty ke spravedlnosti, zavládne mezi veliteli a vojáky, když se schyluje k rozhodnému boji.

Když mezi Ježíšovými učedníky nastal spor, kdo je mezi nimi největší, vzal si je Ježíš stranou a řekl jim: „Víte, že ti, kdo se pokládají za panovníky, tvrdě vládnu národům... Mezi vámi tomu tak nebude. Ale kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem. A kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech.“ (Mk 10, 35-45) Nejsou tyto požadavky stále aktuální? Nepromlouvá z nich spravedlnost, která – jak čteme u Karla Čapka v knize Zločin na mostě – je zároveň i láska? Není v této řeči vyjádřeno, co znamená být člověkem a kdy je člověk nejmocnější a nejvíc prospívá světu?

Izaiáš 600 let před Ježíšovým narozením vyslovil v prorocké řeči to, co i po tolika letech má svou váhu a ukazuje cestu k právu, spravedlnosti a lásce. „Vzhůru, vystupme na Hospodinovu horu, do domu Jakubova Boha. Ať nás naučí svým cestám... Ať lidé zkoují své meče v radlice a svá kopí ve vinařské nože. Nezdvihne už meč národ proti národu, válce se už nebudou učit.“ (Iz 2, 1-5) Je to fantazie a útěk z reality světa? Možná pro někoho. Jsou však lidé, kteří z těchto příslibů žili a dosud žijí. Stávají se morální autoritou a svými životními postoji, které mají svůj základ v pravdě, spravedlnosti a lásce dodnes oslovují. Patří k protagonistům velkých hodnot, které nestojí na základech morálky „oko za oko, zub za zub“. Nestávají se obětí svých naivních představ a subjektivních postojů. Jsou to tvůrci pokoje, u jehož pramene stojí Bůh – Láska a milosrdenství.

JS

Z promluv Svatého otce Františka při ranní mši svaté v kapli u svaté Marty, v domě, kde papež František i bydlí:

RADOST JE VÍC NEŽ VESELOST

Křesťané jsou mužové a ženy radosti. Ježíš i církve nás učí radosti. Jaká je to však radost? Je to veselí? Nikoliv, není s ním totožná. Veselost je dobrá, vidíte, a je také dobré se veselit. Ale radost

je něco víc, je to něco jiného. Nezávisí na příznivých okolnostech, na momentálních příčinách, ale je něčím hlubším. Je to dar. Chceme-li stále jen zažívat veselí, stane se z něj nakonec lehkomyšlnost a povrchnost a my se dostaneme do stavu, ve kterém nám chybí křesťanská moudrost, jsme trošku přihlouplí a naivní. Veselost tudíž není vše, radost je něco zcela jiného. Je to Pánův dar, který nás naplňuje uvnitř. Jako by to bylo pomazání Duchem. Tato radost spočívá v jistotě, že Ježíš je s námi a s Otcem!

RADOST SE NESMÍ ZASTAVIT

Pokud si radost, kterou nám dává Ježíš, chceme nechat jen pro sebe, nakonec onemocní. Srdce pak máme trochu pomuchlané a z tváře nevyzařuje ona velká radost, nýbrž nezdravá nostalgie a melancholie. Obličej takto trudnomyslných křesťanů se pak spíše podobají nakládaným feferonkám než tvářím radostných lidí, kteří žijí krásným životem. Radost se nesmí zastavit, musí jít. Je to putující ctnost. Je to krácející dar, který postupuje cestou života, jde s Ježíšem. Zvěstování a hlásání Ježíše – radosti – cestu rozšiřuje a prodlužuje. Radost je ctností skutečně velkých lidí. Oněch velikánů, kteří berou s nadhledem omezenost a lidské nedostatky a nedají se zatáhnout do interních malostí komunity, církve. Jejich zrak je stále upřený k obzoru.

z knihy 365 dní s papežem Františkem

Milí přátelé,

zavzpomínali jsme v tomto čísle na zemřelou sestru Mladu Kozlovou. Modlíme se za její nesmrtelnou duši s prosbou, aby ji Bůh odměnil za její službu církvi, Vám nemocným a celému světu. Přijímáme odkaz jejího života jako dar, který je dál přítomný v našem společenství a připomíná nám ty, za které jsme mnoho vděční.

Snažili jsme se i o to, abychom v událostech, které tvoří dějiny naší diecéze, neopomněli ty, v nichž zaznívá varovné i povzbudivé slovo pro náš dnešek. Křesťané mají vnímat to, co se ve světě děje, jako ti, kteří vidí a prožívají radosti i bolesti celého lidstva ve světle Kristova evangelia. Tak člověk zachytí i v nepřehledných situacích současných problémů a těžkostí poselství o Boží přítomnosti, které je nadějí pro každého z nás. Tím se dostává světlo Kristovy pravdy a jeho milosrdné lásky všude tam, kde tyto nezasloužené dary člověk potřebuje.

Přejeme Vám pokojné a radostné prožívání letních měsíců a po prázdninách se těšíme na další setkání s Vámi. Vzpomínejme navzájem modlitbou a důvěřujme v Boží milosrdnou lásku, která je nám všem v tomto milostivém roce tak blízko.

Dopis pro Vás připravují Mons. Josef Socha, P. Miloslav Fiala OPraem., Marie Borecká, Lucie Moravcová a Anna Hřčková.

Naše adresa je Biskupství královéhradecké, Dopisy nemocným, Velké náměstí 35, Hradec Králové 500 01 (tel. 495 063 611, e-mail: socha@bihk.cz). Případné příspěvky můžete zasílat na účet č. 1006010044/5500, VS 21003 (na vyžádání je pak možné dodat potvrzení o daru). Pán Bůh odplat!